

Innst. S. nr. 206

(2000-2001)

Innstilling fra næringskomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 91/2000 av 27. oktober 2000 om endring av vedlegg XI i EØS-avtalen (direktiv om elektronisk handel)

St.prp. nr. 55 (2000-2001)

Til Stortinget

Sammendrag

EØS-komiteen vedtok 27. oktober 2000 å endre EØS-avtalens vedlegg XI som omhandler telekommunikasjonstjenester, til også å omfatte europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/31/EF av 8. juni 2000 om visse juridiske aspekter ved informasjonssamfunnstjenester, særlig elektronisk handel, i det indre marked (direktivet om elektronisk handel). Med informasjonssamfunnstjenester menes enhver kommersiell tjeneste som normalt ytes mot vederlag og som formidles ved bruk av elektronisk kommunikasjon etter individuell forespørsel fra tjenestemottaker. Utviklingen av informasjonssamfunnstjenester begrenses av at EU-statene har forskjellig lovgivning på området og at det er en usikkerhet knyttet til hvilken lovgivning som skal gjelde. Direktivet om elektronisk handel tar sikte på å fjerne denne usikkerheten ved å innføre felles regler.

Ettersom gjennomføring i norsk rett krever lovendring, ble EØS-komiteens beslutning fattet med forbehold om Stortingets samtykke, i samsvar med Grunnlovens § 26 annet ledd og EØS-avtalens artikkel 103 nr. 1. Fristen for å gjennomføre direktivet er satt til 17. januar 2002. Det er fagmyndighetenes vurdering at direktivet gjør det mulig å dra fordel av det økonomiske vekstpotensialet i den nye teknologien og de valgmuligheter elektronisk handel gir forbrukeren. Regjeringen tilrår godkjenning av beslutningen i EØS-komiteen om innlemmelse av direktivet om elektronisk handel i EØS-avtalen.

Direktivet bygger på et prinsipp om hjemlandskontroll (senderlandsprinsippet) og gjensidig anerkjennelse av medlemslandenes rettsregler på området. En tjenesteyter skal følge loven i den stat der vedkommende er etablert, og overvåkes av myndighetene i denne staten. Som en følge av denne bestemmelsen må ikke en stat begrense informasjonssamfunnstjenester

som ytes fra en annen stat innenfor det indre marked. I vedlegg til direktivet oppstilles generelle unntak fra denne hovedregelen. Direktivet fastsetter at medlemsstatene skal påse at tjenesteyteren gir enkel, direkte og varig tilgang til tjenesteyterens navn, adresse, e-post og om tjenesteyter er registrert i et offentlig register m.v. Medlemsstatene skal også treffe tiltak for å sikre at tjenesteytere som sender uanmodet e-post-reklame, regelmessig konsulterer reservasjonsregistrene. Direktivet fastsetter videre at det skal være mulig å inngå avtaler elektronisk, og at medlemsstatene særlig skal påse at de juridiske krav som gjelder for inngåelse av avtaler ikke fører til at slike avtaler mister sin rettsvirkning og gyldighet fordi de er inngått elektronisk. Direktivet gjør imidlertid unntak for bl.a. kjøp av fast eiendom, visse typer sikkerhetsavtaler og avtaler innenfor familie- og arveretten. I forbindelse med elektronisk handel og kommunikasjon vil det finnes tjenesteytere som kun formidler eller lagrer opplysninger. Disse gis i direktivet stor grad av ansvarsfrihet for opplysningenes innhold. Medlemsstatene skal oppmuntre handels- og forbrukerorganisasjoner til å utarbeide retningslinjer m.v. for å legge til rette for elektronisk handel. Endelig skal det føres tilsyn med at kravene i direktivet etterleves, og det skal opprettes et nasjonalt kontaktpunkt som andre medlemsstater og Kommisjonen kan ha kontakt med.

Norsk rett inneholder ikke et samlet regelsett for informasjonssamfunnstjenester. Utgangspunktet i norsk rett er at reglene om avtaleinngåelse, markedsføring, formidlers ansvar, offentlig kontroll osv. også gjelder for informasjonssamfunnstjenester, inkludert elektronisk handel. Direktivet berører derfor en rekke rettsområder. Deler av direktivet må gjennomføres i norsk rett. Andre bestemmelser i direktivet er kun pålegg om at statene skal oppmuntre en viss adferd

m.v. De deler av direktivet som må gjennomføres i norsk rett, må gjennomføres ved lov eller forskrift. Det er pr. i dag til vurdering hvorvidt direktivet skal gjennomføres ved en egen lov eller ved at det foretas lovendringer i allerede eksisterende regelverk. Dette vil være avklart og redegjort for i odelstingsproposisjonen som vil bli fremmet.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Erling Brandsnes, Gunnar Breimo, Mimmi Bæivi, Karin Kjølmoen, Kjell Opseth og Rita Tveiten, fra Kristelig Folkeparti, Randi Karlstrøm og Jon Lilletun, fra Høyre, Ansgar Gabrielsen og Ivar Kristiansen, fra Fremskrittspartiet, Øystein Hedstrøm, fra Senterpartiet, lederen Morten Lund, fra Venstre, Leif Helge Kongshaug, og representanten Terje Knudsen, merket seg at direktivet om elektronisk handel bygger på prinsippet om hjemlandskontroll av tjenesteytere på dette området. Dessuten

anerkjennes medlemslandenes rettsregler. Komiteen merker seg videre at Stortinget seinere vil få en sak om hvordan deler av direktivet skal gjennomføres i norsk rett.

Uttalelse fra utenrikskomiteen

Utkastet til innstilling fra komiteen ble 4. april 2001 sendt utenrikskomiteen til uttalelse. Utenrikskomiteen svarte i brev 6. april 2001 at den ikke hadde merknader til utkastet til innstilling.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader og rår Stortinget til gjøre følgende

vedtak:

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 91/2000 av 27. oktober 2000 om endring av vedlegg XI i EØS-avtalen (direktiv om elektronisk handel).

Oslo, i næringskomiteen, den 24. april 2001

Morten Lund
leder

Erling Brandsnes
ordfører

Kjell Opseth
sekretær